

Rahapelitulojen alenemiseen valmistautuminen, ratkaisuvaihtoehdot

Respondent:

-

Response on:

17.03.2021, 11.47 - 17.03.2021, 11.52

1. Vastaajan tiedot *

Etunimi	Lea
Sukunimi	Ryynänen-Karjalainen
Sähköposti	lea.ryynanen-karjalainen@tsv.fi
Organisaatio	Tieteellisten seurain valtuuskunta

2. Mitä seuraavista työryhmän ratkaisuvaihtoehdoista pidätte toimivimpana?(vaihtoehdot esitetty laajemmin liitteenä olevan raportin luvussa 5, s. 90) *

Kokonaisuudistus

3. Perustelut valittuun ratkaisuvaihtoehtoon

TSV:n toiminta osana kansalaisyhteiskuntaa vastaa lähinnä raportissa esitettyä hybridisaatiota: se ei ole poliittisesti orientoitunut mutta se on keskeinen tiedepoliittinen toimija. Toiminnan perustana ovat tieteen vapaaehtoistoimintaa harjoittavat tieteelliset seurat ja tiedeakatemit, mutta se ei ole varsinaisesti kansalaisjärjestö kuten esim. useat sote-alan järjestöt. TSV ja sen yhteydessä toimivat neuvottelukunnat edistävät tieteen ja tutkitun tiedon vastuullisuutta, saatavuutta ja korkeaa laatua tiedeyhteisössä ja kansalaisyhteiskunnassa. Toimintaan kuuluu kuitenkin pyrkimys tiedepoliittiseen vaikuttamiseen ja tieteen merkityksen vahvistamiseen yhteiskunnassa ja päätöksenteossa. TSV:llä ja neuvottelukunnilla on useita tiedeyhteisöä, kansallista tutkimusjärjestelmää ja tiede- ja korkeakoulupolitiikkaa palvelevia ja täydentäviä sekä ainutlaatuisia tehtäviä, jotka on osoitettu niille säädöksillä, OKM:n delegointipäätöksillä ja valtionavustuspäätöksillä. Osa tehtävistä perustuu tiedeyhteisön itsesääntelyyn ja yhteisiin linjauksiin. Näille toiminnoille ei ole osoitettu muuta rahoitusta kuin rahapelitoiminnan tuotoista myönnetty valtionavustukset. □

TSV:n toiminnan luonne ja rooli tiedeyhteisössä puoltaa kokonaisuudistusta ja TSV:n siirtymistä yleiskatteellisuuteen. Toiminta on vakiintunutta, monipuolista ja keskeinen osa kansallista tutkimusjärjestelmää. Jos TSV:n rahoitus tulisi jatkossa yleisistä budjettivaroista, tulee selvittää, rahoitettaisiinko TSV:n edelleen jakamat erityisavustukset ja apurahat sekä hanketoiminta myös yleisistä budjettivaroista. □

Kokonaisuudistuksen hyviä puolia ovat raportissa esitetyt kahdeksan perustelua, joista TSV pitää erityisen tärkeinä rahoituspäätöksen riippumattomuutta rahapelitoiminnasta, julkisten menojen kohdentamista tehokkaasti ja läpinäkyvästi, menokehityksen avulla tapahtuvaa rahoituksen suunnitelmallisuutta, vakautta ja pitkäjänteisyyttä sekä julkisen rahoituksen ja avustustoiminnan vaikuttavuutta. □

Raportissa todetaan, että yleiskatteellisuuteen siirtyminen tekisi kansalaisyhteiskunnan rahoituksen riippuvaiseksi "poliittisesta päätöksestä ja epävarmuudesta". TSV katsoo, että rahapelitoiminnan tuottojen vähenemisestä seuraavat ratkaisut ovat yhtä lailla riippuvaisia poliittisesta päätöksestä ja epävarmuudesta. Vähintään hallituskauden kestävä kehyspäätös olisi kuitenkin vakaammalla pohjalla kuin nykyinen vuosittain haettava ja harkinnanvarainen valtionavustus, joka ei tue pitkäjänteistä ja strategista toiminnan ja talouden suunnittelua, toteutusta, seurantaa ja vaikuttavuuden arviointia. Kansalaisyhteiskunnan merkitys ja arvostus voidaan osoittaa toimintaa tukevalla ja kansalaisyhteiskunnan autonomiaa vahvistavilla poliittisilla päätöksillä. □

TSV kannattaa raportissa esitettyä toteutusaikataulua. TSV pitää myös hyvänä nykyisen jakosuhteen säilyttämistä. Tällöin rahoituksen mahdollinen väheneminen kohdistuisi tasapuolisesti kaikkiin toimijoihin. □

TSV:n tehtävänä ei ole osallistua rahapelipolitiikkaan eikä rahapelaamisen markkinointiin. Jos TSV:n toimintaa rahoitettaisiin jatkossakin suoraan rahapelitoiminnan tuotoista, voisi syntyä vaikutelma, että TSV hyväksyy

rahapelaamiseen liittyvät ongelmat, mikä ei missään tapauksessa ole oikea tulkinta. □

Jos nykyiseen järjestelmään ei tehtäisi muutoksia (vaihtoehto 1), se tarkoittaisi hyvin todennäköisesti sitä, että Veikkauksen tuloutuksen alentuminen pakottaisi rahapelituotoilla toimivien toimijoiden voimakkaaseen priorisointiin, karsintaan tai rahoituksen leikkaamiseen. Raportissa todetaan, että tuottojen laskua voisi kompensoida, mutta pitkällä aikavälillä kompensatio ei ole kestävä ratkaisu. Kompensatio hyvin todennäköisesti vain vahvistaisi rahapelaamiseen ja rahapelituottojen käyttöön liittyviä ongelmia ja edunsaajien ja kansalaisyhteiskunnan kytköstä rahapelihaittoihin. Tällaiseen tilanteeseen liittyisi todennäköisesti myös voimakkaita poliittisia intressejä ja tavoiteasetantaa, mikä ei ole kansalaisyhteiskunnan ja sen autonomian ja suomalaisen yhteiskuntajärjestelmän kannalta hyvä asia. □

Välitön siirtyminen yleisiin budjettivaroihin (vaihtoehto 2) edellyttäisi useita säädöksellisiä ja valtion kehysjärjestelmää koskevia muutoksia hyvin nopealla aikataululla, mikä aiheuttaisi mallin toimivuuteen isoja riskejä ja sopeutumisvaikeuksia. □

Osittaisuudistus (vaihtoehto 4) edellyttäisi rahapelitoiminnan tuotoilla toimivien kohteiden huolellista arviointia kokonaisuutena. Tässä vaihtoehdossa tulisi luoda avoimet ja läpinäkyvät arviointikriteerit sekä määritellä, mitkä kohteet rahoitettaisiin jatkossa rahapelitoiminnan tuotoilla ja mitkä siirrettäisiin rahoitettavaksi yleisistä budjettivaroista. Jos rahapelitoiminnan tuotoilla rahoitettavaksi valikoituisi jollakin periaatteella joukko nykyisiä rahapelitoiminnan tuotoilla toimivia organisaatioita siten, että tuotot vastaisivat ko. organisaatioiden nykyistä rahoitustasoa, malli olisi epäoikeudenmukainen yleiskatteellisen budjetin puolelle siirrettäville toimijoille, koska niiden rahoitustaso määräytyisi todennäköisesti julkisen talouden tilanteen mukaisesti.